

AGRÁRNÍ KOMORA
České republiky

**ENERGIE Z POLE
- PĚSTOVÁNÍ A VYUŽITÍ
ENERGETICKÝCH PLODIN**

Ing. Jan VELEBA, prezident AK ČR

6. květen 2010, Hustopeče

AKTUÁLNÍ STAV SEKTORU

- Nízké cenové ohodnocení produkce, problémy s odbytem prakticky u všech komodit.
- Zem. produkce 2009 v běžných cenách propadla na hodnotu 97,38 mld. Kč, - 18,06 %.
 - z toho: obiloviny - 27,75 %
 - mléko - 29,52 %
- Dotace a podpory, nárůst o 4,8 mld. Kč, tj. +16%.
- Z resortu odešlo 5 tis. zaměstnanců, tj. 3,7 %.
- Vyčerpání finančních rezerv podniků.
- Pasivní zemědělská politika EU i ČR.

STRUKTURÁLNÍ PROBLÉMY

- Absence agropotravinářské koncepce – chybí definice poptávky státu pro vertikálu „potraviný - péče o krajinu - rozvoj venkova“
- Politická nestabilita na úrovni státní reprezentace, od r. 2002 se ve funkcích vystřídal 6 premiérů a 7 ministrů zemědělství.
- Rostoucí závislost sektoru na podporách.
- Stárnutí zemědělské populace; přes 50 % tvoří věková kategorie 45 – 59 let.
- Nízké finanční ohodnocení; 75 % prům. mzdy ČR
- Ztráta zemědělské půdy, roční propad 5 tis. ha, Novela zákona o ochraně ZPF neschválena !

NEROVNOVÁHA VÝROBY A ODBYTU

- Rostoucí nerovnováha struktury rostlinná vs. živočišná výroba.
- Ztráta nosných komodit:
 - výroba vepřového: před vstupem do EU 411 tis. t, v r. 2009 již jen 285 tis. t;
 - prudký pokles stavu dojnic, dnes asi 350 tis. ks;
 - nezáměr o obilí, nízké ohodnocení, atd.
- Nerovnováha vertikály prvovýroba - zpracování – obchod. Meziroční pokles:
 - ceny potravin o 4,5 %
 - ceny průmyslových výrobců potravin o 7%
 - ceny zemědělců o 25 %.

NEVYVÁŽENÝ AZO, PŘEMÍRA KONTROL

- Agrární zahraniční obchod od roku 1993 v trvalém záporném saldu, výsledky:
r. 2007 -32 mld. Kč
r. 2008 -23 mld. Kč
r. 2009 -28 mld. Kč
- Bilanční nerovnováha: roste vývoz suroviny a zároveň roste dovoz potravin.
- Náročná administrativa, přemíra byrokracie.
- Kontroly kompetentních orgánů ČR nad rámec potřeby, legislativy a zvyklostí EU.

STOJÍME NA ROZCESTÍ

- Pokračování vývoje současného stavu povede
 - k dalšímu prohlubování uvedených problémů,
 - k odklonu od produkčního zemědělství,
 - k prosté údržbě krajiny,
 - k likvidaci tuzemské konkurence a plné závislosti na dovozech potravin,
 - k sociálním a společenským problémům venkova.
- Nadnárodní diskuze - úspěšně dokončit jednání o podobě SZP EU po roce 2013. Primárním cílem jedny podmínky pro všechny.

VIZE AK ČR K ZASTAVENÍ PÁDU RESORTU

- Půdu, která není potřeba pro potravinářskou produkci, zapojit do energetické bilance státu.
- Jedná se o 600 tis. ha půdy, což představuje 10,8 mld. Kč produkce a 20 tis. pracovních míst

OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE

- Závazek ČR v roce 2020 podíl 13 % OZE.
- Vhodná alternativa k využití zemědělské produkce, která ztrácí klasický odbyt (potraviny, krmiva).
- Výhodou využití stávající techniky a plodin.
- Zemědělství nabízí 500 tis. ha orné půdy (2 mil t obilí) a 100 tis. ha TTP.
- Udržení a nabídka pracovních míst na venkově.
- Zemědělci jsou připraveni a schopni plnit národní politiku využití OZE.

ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ

Tři základní oblasti:

- **bioplynové stanice**
 - současná podpora investic a garance výkupních cen je dobrá, stačí ji dlouhodobě udržet.
- **výroba tepla z biomasy**
 - posílit systém podpory, efekt pro zemědělce i obce
- **biopaliva pro dopravu**
 - dodržet národní závazky zvyšování podílu biopaliv

BIOPLYNOVÉ STANICE 1/2

- Do konce roku 2010 v provozu cca 160 BPS.
- Potenciál do roku 2020 optimálně cca 1.000 BPS s roční výrobou elektřiny a tepla 7,5 mil. MWh.
(vycházíme v porovnání s Německem, v přepočtu BPS na velikost území, viz. následující graf)
- MPO však v rámci národního alokačního plánu uvažuje pouze o 2,7 mil. MWh, tj. 360 BPS.
- Nedostatečné ! Nutno změnit odebráním z podílu fotovoltaických a větrných elektráren.
- Více podpořit kombinovanou výrobu elektrické energie a tepla, efekt také pro obce.

POČET BPS V NĚMECKU

BIOPLYNOVÉ STANICE 2/2

Výhody BPS:

- oproti fotovoltaice a větrníkům stabilní výkon celý rok;
- smysluplné využití produkce, varianta 1.000 BPS zužitkuje 300 tis. ha;
- pozitivní vliv na živ. prostředí, degradace odpadů, snížení rizika znečištění, odpad - kvalitní hnojivo;
- využití odpadního tepla na vytápění, spolupráce s obcí;
- tvorba pracovních míst, 1 BPS = 10 pracovníků, cca 5 dalších v navazujících odvětvích (projekty, technika a technologie, stavba, servis, apod.), udržení pracovníků v živočišné výrobě.
- 600 BPS = 9 tis. pracovních míst, 1.000 BPS pak 15 tis.

VÝROBA TEPLA Z BIOMASY

- Národní alokační plán MPO předpokládá pro rok 2020 nárůst o 6,6 mil. MWh.
- Zemědělství může nabídnout produkci 1,5 mil. t biomasy, tj. 150 tis. ha.
- Současná produkce biomasy je v mnoha případech nevyužita jako odpad.
- Udržení zemědělské výroby, pracovních míst a odbytu.
- Požadavek – v rámci novely legislativy zavést podporu výroby tepla z obnovitelných zdrojů energie – spalování biomasy.

BIOPALIVA PRO DOPRAVU

- Rozšíření stávajícího využití řepky, cukrovky, obilovin.
- Aktuální zvýšení limitů na 6,3 % v naftě (dříve 4,5%) a 4,5 % v benzínu (3,5 %) - přináší odbyt z dalších 25 tis. ha.
- Zajistit plnění nařízení EU o dalším zvyšování limitů povinného přimíchávání biopaliv. Gesce MPO.
- Zavést účinnou podporu rozvoje tzv. vysokoprocenních biopaliv I. generace.
- Problematika výroby biopaliv II. generace není dořešená a navíc jde mimo potřeby zemědělství.

VÝHODY PĚSTOVÁNÍ BIOMASY

- Většinou standardní nároky na techniku, technologie, osiva, řazení do osevního postupu, apod.
- Smysluplné využití půdy; vč. možnosti pěstování na půdách s ekologickou zátěží.
- Zavedené technologie zpracování pro průmyslové využití i pro domácnosti (štěpka, pelety, brikety...)
- Využitelnost odpadu jako krmiva, hnojiva, druhotné suroviny, apod.
- Rovnovážná bilance oxidu uhličitého.
- Nabídka pracovních míst a péče o krajinu.

ENERGIE NEBO POTRAVINY ? OBOJÍ !

- Etická otázka nepotravinářského využití zemědělské produkce:
 - rozvinuté země dnes řeší co se svou nadvýrobou,
 - pomoc 1 mld. hladovějícím obyvatelům Země musí přijít v politické rovině a v především v principu „naučit hladovějící chytat ryby“
 - kolísání cen komodit a potravin v letech 2007 – 2010 není zapříčiněno větším, či menším využitím biomasy na jiné využití.

STÁT SE MUSÍ ROZHODNOUT

- Budeme stavět a podporovat neefektivní větrné a fotovoltaické elektrárny a souběžně platit dotace za neobdělanou půdu a podpory v nezaměstnanosti ?
- Nebo podpoříme přirozenou produkci farmářů a tím nová pracovní místa a údržbu české krajiny ?
- AK ČR proto vyzývá politiky ke změně postoje k národní agrární politice:
 - podpořte naši vizi
 - podpořte zastavení propadu sektoru
 - podpořte revitalizaci celého resortu

Z Á V Ě R

Racionální využití biomasy na potřeby výroby energie, tepla a biopaliv přináší efekt nejenom zemědělcům, ale přispívá zároveň rozvoji venkova nabídkou pracovních míst a odbytu produkce, péči o krajinu, i efektivnímu plnění závazků státu vůči směrnici EU.

Děkuji za pozornost